TIMRÅ KOMMUN
Kommunledningskontoret

Tillämpningsanvisningar för ”Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KR)”

Postadress: 861 82 Timrå
Besöksadress: Köpmangatan 14
Telefon: 060-16 31 00

Bankgiro: 5672-9387
Organisationsnummer: 212000-2395
Fax: 060-16 31 05

Hemsida: www.timra.se
E-post: info@timra.se

Inledning

Kommunfullmäktige beslutade 2014-02-04 att anta Bestämmelser om omställning och pension för förtroendevalda (OPF-KL) och antog 2019-04-09 § 138 det uppdaterade OPF-KL18 och från och med 1 januari 2025 gäller OPF-KR25 som beslutades 2025-xx.. I samband med beslutet gavs kommunstyrelsen i uppdrag att utforma kompletterande anvisningar till bestämmelserna.

Tillämpningsanvisningarnas syfte är att precisera och underlätta tillämpningen av OPF-KR i Timrå kommun. Om det skulle uppstå situationer där tillämpningsanvisningarna upplevs motsäga OPF-KR, gäller bestämmelserna före anvisningarna.

Allmänt

Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KRs regler inom ramen för dessa tillämpningsanvisningar. Pensionsmyndigheten ska även besluta om tolkning och tillämpning av PBF och andra äldre pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

OPF-KR gäller endast förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen som fullgör uppdrag i Timrå kommun. Bestämmelserna är alltså inte tillämpliga på personer som kommunen utser till att fullgöra uppdrag hos andra juridiska personer, som till exempel bolag eller samverkansorgan.

Varje ny mandatperiod betraktas som ett nytt tillträde av uppdrag.

Information och ansökan om förmåner

Kommunens förtroendevalda kan kontakta KPA Pensions service Pensionshjälpen via fortroendevalda@kpa.se samt KPAs Seniorkonsulter (seniorkonsulterna@kpa.se) som bistår vid frågor om sina pensions- och omställningsförmåner i uppdraget.

I samband med hel- eller deltidspolitikers avgång från sitt uppdrag, lämnas särskild information om rutiner för ansökan om pensions- och omställningsförmåner.

Minst en gång per mandatperiod arrangeras ett informationsmöte för kommunens förtroendevalda.

Ansökan om förmåner enligt PBF och OPF-KR görs hos kommunens pensionsmyndighet på det sätt som pensionsmyndigheten bestämmer. Ansökan ska vara skriftlig.

Uppgiftsskyldighet

Den förtroendevalda är skyldig att lämna de uppgifter kommunen begär och som behövs för att kunna bedöma rätten till samt beräkna förmåner.

Utebliven uppgift enligt kommunens anvisningar medför att utbetalning inte sker eller att pågående utbetalning stoppas.

Omställningsstöd

För att underlätta övergången till arbetslivet kan förtroendevalda, som haft ett uppdrag på minst 40 procent, få ett tidsbegränsat ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstödet kan kombineras med aktiva omställningsinsatser i syfte att underlätta övergången till arbetslivet. Det förutsätts att den förtroendevalde aktivt verkar för att hitta annan försörjning.

Aktiva omställningsinsatser

Förtroendevalda som haft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid har rätt till aktiva omställningsinsatser. Personen får dock inte ha uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt uppdrag.

De aktiva omställningsinsatserna ska hjälpa individen till en ny försörjning och det förutsätts att den enskilde deltar på ett engagerat och aktivt sätt i insatserna.

Exempel på aktiva åtgärder kan vara:

- Rådgivning och vägledning
- Kompletterande studiestöd
- Kostnader för viss kortare utbildning eller praktik
- Finansiering av kurslitteratur
- Hjälp att starta eget företag

Eftersom alla individer har olika förutsättningar måste kommunens pensionsmyndighet i varje enskilt fall fatta beslut om insatsernas innehåll och kostnaden för dessa. Det innebär att omställningsinsatsernas omfattning och innehåll därmed kan skilja sig åt mellan olika individer.

För viss vägledning innan beslut, se Omställningsfondens riktlinjer gällande omställningsinsatser för arbetsgivare.

Den förtroendevalda ska ansöka om aktiv omställningsinsats senast tre månader efter avgången från uppdraget. Insatserna kan som längst pågå tolv månader efter avgången från uppdraget. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från dessa tidsgränser.

Ekonomiskt omställningsstöd

Förtroendevalda som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid kan få ekonomiskt omställningsstöd. För varje fullgjort år i uppdraget utbetalas ekonomiskt omställningsstöd i tre månader. Det ekonomiska omställningsstödet betalas under högst tre år och som längst till att förtroendevald uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Den tidsperiod som den förtroendevalda har rätt till ekonomiskt omställningsstöd börjar löpa dagen efter avgången från det uppdrag som gett rätt till förmånen. Uttaget av det ekonomiska omställningsstödet kan inte skjutas upp. Maximalt tre månaders ekonomiskt omställningsstöd kan betalas ut retroaktivt, räknat från ansökningstillfället. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Den förtroendevalde ska ha haft uppdrag på minst 40 procent under åtta års sammanhängande tid och dessutom tidigare fått ekonomiskt omställningsstöd.

Den som önskar få förlängt ekonomiskt omställningsstöd ska ansöka om detta senast två månader före det ekonomiska omställningsstödet upphör till kommunens pensionsmyndighet. Ansökan ska göras årligen.

Egen aktivitet

Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs från första dagen med ekonomiskt omställningsstöd.

För att ha rätt till ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalda

- är inskriven på arbetsförmedlingen
  eller
- bedriver studier som berättigar till ledighet enligt studieledighetslagen
  eller

- har ett nytt arbete
  eller
- har nytt förtroendeuppdrag enligt 4 kap 1 § kommunallagen hos annan huvudman

Den som har ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd ska lämna en aktivitetsrapport till pensionsmyndigheten en gång per kvartal. I rapporten redovisas vad personen har gjort för att hitta egen försörjning. Underlag som styrker att personen är inskriven hos arbetsförmedlingen och uppbär A-kassa ska i förekommande fall lämnas till pensionsmyndigheten.

Om den förtroendevalda inte sökt arbete i tillräcklig omfattning, inte tagit erbjudet arbete, eller inte inkommit med underlag som styrker egen aktivitet, kan den förtroendevalda bli skyldig att återbetala hela eller delar av det utbetalda omställningsstödet.

Beslut om återbetalning fattas av pensionsmyndigheten.

Samordning

Vid samordning av ekonomiskt omställningsstöd som beviljats deltidssysselsatt förtroendevald ska hänsyn tas till detta.

Den förtroendevalda ska varje månad under andra och tredje utbetalningsåret lämna inkomstuppgift. Detta ska göras senast den 5:e i månaden efter det att inkomsten betalats ut. Inkomstuppgift ska lämnas även de månader då förvärvsinkomsten är noll kronor.

Inlämnad inkomstuppgift är en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut. Om inkomstuppgift inte har lämnats in, sker ingen utbetalning förrän inkomstuppgiften har kommit kommunen tillhanda.

Minskning eller indragning av ekonomiskt omställningsstöd

Om den förtroendevalda under tiden med ekonomiskt omställningsstöd utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst, kan kommunen besluta att minska pensionen med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.

Kommunen kan också helt dra in det ekonomiska omställningsstödet om den förtroendevalda dömts för brott som medfört att hen skilts från förtroendeuppdraget i Timrå kommun, eller dömts för brott av sådan allvarlig art att det är sannolikt att den förtroendevalda skulle ha skiljts från uppdraget om hen fortfarande innehaft det.

Avgiftsbestämd ålderspension

För att få rätt till ålderspension krävs en skriftlig ansökan till kommunens pensionsmyndighet. Ansökan måste vara pensionsmyndigheten tillhanda minst tre månader innan den förtroendevalde vill att pensionen ska börja betalas ut.

Om pensionsavgiften för ett kalenderår är mindre än 3 procent av inkomstbasbeloppet, betalas avgiften ut kontant året efter intjänandet i stället för att sättas av till en pensionsbehållning. Belopp understigande 200 kr avseende ett kalenderår utbetalas inte. Från och med år 2019 uppräknas nivån 200 kr årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet.

En pensionsbehållning som enligt OPF-KR kap 3 § 8 kan betalas ut som engångsersättning, ska alltid betalas ut som sådan, och kan alltså inte tas ut som en pension.

Sjukpension, efterlevandepension och familjeskydd

För att få rätt till sjukpension och familjeskydd krävs en skriftlig ansökan till kommunens pensionsmyndighet. Ansökan måste vara pensionsmyndigheten tillhanda minst tre månader innan den förtroendevalde eller förmånsberättigade vill att pensionen ska börja tas ut.

Den förtroendevalda som önskar att efterlevandeskyddet ska upphöra, ska samtidigt med ansökan om utbetalning av ålderspension ange detta.